

אל נמל התעופה פרובידנס הגיע מטוס בטיסה נמוכה, ובתוכו נורמן מושרי, קורא בעיתון הקיצוני מצפוננו של שטרן. אחרי גחיתת המטוס, "שכר לו נורמן מושרי מכונית ארומה בעלת גג מתקפל, ונסע 29 קילומטרים עד לסיקסנטווייף, כדי למצוא את פרד רוווסר...". אלא שפרד עסק ב-עניינים אחרים ("בני מתאבדים לעתים קרובות חושפים על התאבדות בערוכי היום, כשרמת-הסוכר בדמם נמוכה... פרד חשב לבלוע המון גלולות-שינה, העב נזכר בכנו...") ואז הוא מגלה בחדרו של הבן תצלום פורנוגרפי, שבו "נראו שתי זוגות שמנות ומגחכות, שאחת מהן מנסה לישוא להנע למגע מיני עם סוס פוני המרספר, הגון ומכובד...". אחרי עוד כמה הרהורים של התאבדות, הוא מחליט לרדת אל מרתף-ביתו.

במרתף מוציא פרד את כתב-היד שב-רשותו על "ההיסטוריה של מישפת רוז-ווסר מרוד-אייילנד...". אחרי קריאת סיפור המישפה הוא שב להרהורי-ההתאבדות שלו, ומתחיל להשחיל ראשו אל תוך עניבת-החנק, בדיוק כאשר בנו, פרנקלין לקטן, קורא אליו מלמעלה ומודיע כי איש אחד רוצה לראותו. האישה הוא נורמן מושרי שירד במדרגות בעיקבות הבן, ובישר לפרד "ברגע זה ממש מנשלים בני משפחה של באנדיאנה אותך ואת ילדיך מהזכות המגיעה לך מלידה. מי מיליונים על מיליונים של דולרים. הנעתי לכאן כדי לספר לך על הליך משפטי זול ופשוט יחסית, שיטעור את המיליונים הי-אלה לידך...".

הסיפור חוזר אל אליוט רוווסר, המת-כונן לפגישה עם אשתו. אלא שהוא מופתע במיקור של אביו, המבשר לו: "טור-דין צעיר אחד, שעובד אצל מקאר-ליסטר, רובננט ריד מקנז, אדם שיש לו גישה אל כל התיקים החסויים שלך, התפטר. הוא השכיר את שירותיו לרוז-ווסטרי מרוד-אייילנד, הם עומדים להסל אותך בכית-המשפט. הם מתכוונים להי-כיה שאתה לא שש...". בין האב והבן מתנהל עימות בנושא השפיות ואי-השפיות של אליוט, כאשר האחרון מטיח לפני אביו את השגותיו, והאב מחזיר לו משלו ("הוא הצרע עם המרדנה הזאת, אנשי שדרות מדיסון * שכנעו את כולנו שי-כתיישינו שלנו צריכים להראות אותנו יותר מרוסיה, מפין ומקובה ביהוד..."). אליוט מתעלם ממצותיו של האב הסמא-טור ויוצא לדרך לפגוש פגישה אחרונה את רעייתו. בנסיעה באוטובוס הוא נסחף בהיותו, ובהשראתו הוא מגיע לנקודת-משבר "אליוט קם ממשוכו באוטובוס ו-נשא את עניו אל פופת-האש המשתוללת כאינדיאנאפוליס. בחיל וברעה הכיב ב-הדר מלכותו של עמך האש...".

שנה מאוחר יותר יוצא אליוט מהזונות, ומגלה עצמו בגן בית-חולים פרטי לחולי-נפש, כאשר אביו מבקרו שם. אליוט מגלה עותק מהעיתון אינווסטיגטור, ובן כותרת "האישי השפוי ביותר באמריקה? (ראה בעמוד הפנימי)...". בעמוד הפנימי הוא רואה כתבת-ענק, ובה בני-משפחתו של פרד רוווסר, נורמן מושרי, וסיפור חלק מהמאבק המישפטי. מתוך בחינת תאריך העיתון מבין אליוט "כי הלכה לו לאיבוד שנה שלמה...".

אליוט מוכן להגן על שפיותו בתנאי אחד - שסופר הנערץ עליו בשם טראוט, יעזור לשכנעו בכלי טראוט, מסביר לאליוט את השתקפות מעשיו ב-עניו: "מה שעשית במחוז רוווסר היה רחוק מטריור. זה היה, אולי, הנפיש החברתי החשוב ביותר שנעשה בימינו, שכן הוא עסק - כקנה-ימיה קצו מאד - בכעיה שתוצאותיה המחרידות יתפשי טו בעולם כולו בגלל תיחבום המכוננות. הכעיה היא זאת: איך לאהוב אנשים שאין בהם צורך?!"

אליוט עשוי לשוב ולהגן לקראת הי-מישפט כמינהג היישוב, ואז מתברר לו כי מאז שעלתה פרשת טריופו והנסיון להדחתו לכותרות העיתונים, טענו 57 נשים במחוז רוווסר כי אליוט הוא אבי ילדיהן. כך שצאצאים אלה, אם יוכרו על ידי בית-הדין, ישללו מפרד רוווסר את הסיכוי לרשת את הקרן. אליוט מחליט

לשים סוף לפרשה וחותם על המחאה בסך מאה אלף דולר פיצוי לפרד רוווסר. אתר כך הוא פונה אל פרנקליט הקרן ו-שואל "האם אתה חייב לבצע כל משימה משפטית שאטיל עליך, תוך התעלמות ממה שאבי, או כל אדם אחר, עשוי לעשות נגדה?" כשהתשובה היא חיובית, מורה לו אליוט: "אני מורה לך עשוי לנסח מיד מיסמך שיצהיר באופן חוקי, שכל ילד במחוז רוווסר אשר קיימת לגביו טענה שהוא שלי יהיה באמת שלי, מבלי להתחשב בכדיקות דם. כל אלה יקבלו את חלקם המלא בירדשה, כהור בני די-כנות... מהרגע הזה יקראו כולם בשם רוווסר, ותגיד להם שאביהם אלה אתם, ולא השגב איזה מין אנשים הם יהיו בסופו של דבר... ותגיד להם, שיפרדו ו-יפיו וימלאו את הארץ...". במילים אלה מסיים קורט ונוגוט את סיפורו.

יברך אותך אלוהים אדון רוווסר הוא חלום אמריקאי אחר. ונוגוט עושה שימוש מרתק בכל חמרי החיים האמריקאיים - בעושר, בעוני, בסירוף ובהייה - והופך אותם מיקשה ספרותית מרתקת, שהיא סאטירה מחרידה אודות אורח-החיים הי-אמריקאי ומצבו של האדם בארץ האפסי-רויות הבלתי-מובנות. תרגומה של אבי-רמה גולן הוא קולח.

שירה

היוצרת

באתח השירות האיוולת, שהתקיימו ב-מיסגרת תוכנית-הליה הטלוויזיונית זה הזמן, הופיעה מפקחת החינוך בת-שבע שרירף בידח עם חילוף ממוצא מיוחלי. הם גיהלו ירכוח עקר לחלוטין, חסר איני-טליגנציה בסיסית. על נושא התרבות הי-מערבית ותרבות המיזרח - תוך ששתי התרבויות יצאו נפגעות ממנו.

לאורך כל הדיון המייגע הדגישה בת-שבע שרירף וחורה והדגישה כי היא "מחנכת ויוצרת". מאחר שלא ניתן לבחון את כישונה כמחנכת, כל שנותר הוא לבחון את איכותיה היצירתיות.

קובץ שירים צנום, שראה-אור באחרונה תחת הכותרת אקח מועד * פרי עטה של שרירף, הביא את תמצית חייה בדש-האחורי של הכריכה. את שירתה תימצתה שרירף במילים: "שירתה בעלת-יחוד, תי-ספת, צלולת-מבע ומעוגנת במקורות. אונה כרויה ללבטרה של האשה בעולם

יוצרת ומחנכת שרירף פיה-דמיון-גוף-גופי

אליים ואכזר, ולבעיותי הקיומיות של דורה... תמצית, שעליה ניתן להעיר למק-רא סיפרה: אין ייחוד, תסיסה קיימת רק אם המעיין בקובץ לוגם גזוז בשעת העיון, המבע עכור ומעוגן במיליונים. באשר לי-לבטיה של האשה בעולם אליים ואכזר - לא ברור למה כיוונה המשוררת.

מעלתו העיקרית של הקובץ, היא בכך שקיים דמיון בינו ובין ספר טלפונים. שירים רבים בקובץ מוקדשים לכל מיני אישים, חיים, מן הסתם, בעולם אליים

ואכזר מייסודה של שרירף - לב. וס. רובינר; לש.פ.; לשמחה הולצברג (אבי הפצועים - למי שאמון על מדורי-הרכילות); לי.ד. אברמסקי (אשר אינו עוד בחיים, אדם דגול שהתמחה באיבחון גרפומניה, ומעניין מה היתה תגובתו לי-שיר זה, אם היה בחיים); לאכילה; לי. פשמן; לברכה רמות ולחנה כוהן.

חסרונותיו של קובץ זה בולטים למעמ' 5 ועד עמוד 47. שיריה של בת-שבע שרירף נקראים כמו היו אנתולוגיה, אשר קיבצה תחת כנפיה את השורות הלא מוצלחות

ניצחון המוות *

של השירה העברית מתן אלטרמן ועד מאיר ויזלטיר (שרירף לא השכילה לי-מוד את הטוב ממשוררים אלה). הקובץ עמוס בסריונות של משחקי-לשון עילגים למדי ("לכה אף לכה / לכה כי לכה / לכה אל הממלכה..."), המעדים על המח-ברת כי קלטה את עניין החריזה בשירה בתרגיל הסיומות.

כאשר כתבה המחברת על עטיפת סיפרה בעניין אונה כרויה ללבטרה של האשה בעולם... היתה כוונתה מופנית מן-הסתם לחריזה כמו "...את כפול-אית-שבע / חלום הסולמות והקווים האזויות / המע-לים ומולכים אל הטמיון / לשי-אול פטרה פיה-דמיון-גוף-גופי...". עד ש-דומה כי לבטיה של האשה בעולם הם המכפיים, שבהם היא מרצפת את החללים שבין המילים, בשל חוסר-הקשר שביניהם. חבל, שבעניין זה לא התמקדתה יצירתה של המחנכת שרירף מעט בשיריהן של נשים-משוררות כרליה רביקוביץ, יונה וולך ואחרות.

שיריה של בת-שבע שרירף מתמיהים למדי. זו שירה סטרילית, לא-ריגשית, המבחינה לקרא עובדה אחת - כי אל תואר המחנכת הצטרף לו התואר היוצרת יש מאין.

כתבי-עת

שדרות הגיבורים

הריבעון להיסטוריה זמנים הצליח להת-פיות כקהיליית כתבי-העת בישראל, ול-הפוך כל חוברת וחוברת שלו לחגיגה עבור הסופר ההיסטוריה. חוברת 6 של זמנים * מביאה כמה מאמרים מרתקים, הן בנושא והן בצורה האילוסטרטיבית שלהם. המא-מר המרתק ביותר בחוברת זו מופיע תחת הכותרת פולחן החייל המת; בתיקבורת-לאומיים ותחייה לאומית מאת ג'ורג' מו-סר, שהוא פרופסור להיסטוריה חדשה באוניברסיטת ויסקונסין, ארה"ב.

זמנים 6 - עורכים: שאול פריד-לנדר, חיים שקד ועידית זוטל; הוצאת אוניברסיטת תל-אביב והוצאת זמורה-ביתן-מודן; 112 עמודים (כריכה רכה).

ההמוני במלחמה, כפי שהכירה אירופה לראשונה במלחמת העולם הראשונה - זעזוע שהביא לחיפושים אחר המוות כסמל המראה את הדרך לחיים. בתי-הקברות, שי-הפכו לשדרות הגיבורים, הביאו את מוסה להעלות את תולדות התפתחות בתי-הקבר-רות הצבאיים, על כל המשמעויות הכרוכות בכך. מוסה משלב את התפתחות ההשקפה על בתי-קברות אלה בניסוחים מרתקים, כמו: "למשל, באחד מכינוסי הוויכוח הרבים שהתקיימו בלאנגמארק לאחר הי-מלחמה, נזכר יוזף מנגוס ווהנר כיצד צעדו להם צעירים, פרחי הנער הגרמני

ניצחון המוות *

בשירה על שפתיים, כביכול, אל עבר מותם. מתרבים אלה לא איכרו את התי-להותם מלאת-השמחה לקראת ההקרבה - אפילו אל נופח פני הקרב. ווהנר הא-מיו, שכוח החיים של הנפלים קם ועלה מקבריהם כדי לחדור אל תוך הספורנטים החיים - מתגרבי המלחמות הכאות...".

על צבאיתו של פולחן בתי-הקברות הצבאיים כותב מוסה, רק בימי מלחמת האזרחים האמריקאית נאספו הגופות באי-רת שיפתי משדות-הקרב ונקברו במקום אחד. בתי-הקברות בג'מסבורג (1863) היה אחד המקומות הראשונים...". קדם לי-כך אחד מרעיונות המהפכה הצרפתית, אשר "עוררה את רעיון שורת הקברים, משום שיש לקיים שוויון בתי-קברת כמו בערים. חירות אינה תלויה בעשר-רוב' כך כתב קמברי ב-1972, במאמר על הקברים...".

באחד מקטעי הסיום של המאמר מרמוז מוסה - במערפל, כך נדמה - למיתוס המקומי בעניין זה, וכותב: "שדרות הי-גיבורים ובתי-הקברות הצבאיים הפכו את ההיירוורים על-אודות המוות למיתוסים מרגיעים ומרוממני-נפש, ולסמלים. השטח הסגור והקברים הצפופים נתנו ביטוי לי-סרגיה של המוות האישי למען המטרה הלאומית הגדולה יותר. תוויית המלחמה עצמה היתה נשגבת, רוממה את האנשים מעל לשיעורים שכחיי היום-יום והיתה לדרמה קדושה, שבה הם היו עשויים למלא תפקידים רכי משמעות, ואילו פולחן הגופלים היה שארה של הדרמה הזאת ומופת לדורות הבאים...".

מאמר אחר הוא מאמרו של נחום מגד דיוקנו של משחרר יבשת: סימון בוליבר, שאמר כי "רודנים רבים יצאו מקבריו, וסירב לקבל מלוכה, ואף הסתלק מהשילטון. דיוקנו של פילמון בוליבר, הוא יוצא-דופן בהיסטוריה הרצופה בחוליי-שילטון ושררה.

את החוברת נועל מדור ביקורת מעולה לספרים העוסקים בהיסטוריה, ביניהם ביי-קורת של רן הלוי על ספרו של פסקל אורי הנאצי המצוייר לילדים אלהה-אור בצרפת בימי הכיבוש הנאצי, אלאה-רזוננץ מבקר את ספרו של שימקוין רישף זרם העובדים בחינוך ועוד ספרים בנושאי היסטוריים. עמודיו של זמנים מלי-אים בתצלומים, אילוסטרציות ואלמנטים חזותיים שונים להמחשת החומר המתפרסם במאמרים. כתבי-עת מעולה ומומלץ.

* ניצחון המוות: הדפסעץ מאת אל-פרד ראטל (1849).